

ಕಮಲಿ ಅಳುಕುತ್ತ ತಗ್ಗಿದ ದನಿಯಲ್ಲಿ ನಾನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಲೇ..?’

‘ಕೇಳು’

‘ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಅನುಕಂಪದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರಾ ಅಥವಾ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಪತ್ನಿ ಮತ್ತು ಮಗುವನ್ನು ಕಂಡು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾ..?’

ಕಾಯನ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟಿತು. ಅವಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅವನ ಹೃದಯವನ್ನು ಬಗ್ಗಿದು ನೋಡುವಂತಿತ್ತು.

‘ಎರಡೂ ನಿಜವೇ..! ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಮಧ್ಯೆ ಸುಳ್ಳಿನ ಪರದೆ ಇರಲೇಬಾರದು.. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತು ಕೊಡುವೆ ಕಮಲಿ.. ಈ ಸಂಬಂಧ ಕೊನೆ ಉಸಿರು ಇರುವವರೆಗೂ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಪಾಲಿಸುವೆ..’

ಕಮಲಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು. ‘ಅಷ್ಟು ಸಾಕು.. ಅ ನಂಬಿಕೆ ಖಂಡಿತಾ ಇದೆ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ..’

‘ಮತ್ತೊಂದು ಮಾತು..’ ಕಾಯ ನುಡಿದಾಗ ಕಮಲಿ ಏನೆಂಬಂತೆ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕವಾಗಿ ಅವನತ್ತ ದಿಟ್ಟಿಸಿದಳು.

‘ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಮದುವೆ ಅತೀ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ನಡೆದು ಹೋಯಿತು.. ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನ ಇಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ.. ಅಂತರವೇ ನಮ್ಮ ಸಾಂಸಾರಿಕ ಜೀವನ ಶುರುವಾಗಲಿ.. ಅದುವರೆಗೂ ಸ್ನೇಹಿತರಂತೆ ಇರೋಣ ಆಗದೇ..?’ ಕಮಲಿ ಗೋಣಾಡಿಸಿದಳು. ಅವಳ ಮನದ ಮಾತು ಅವನು ಆಡಿದಂತಿತ್ತು. ಅವಳಿಗೂ ಏಕಾಏಕಿ ಎದುರಾದ ಈ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಬೇಕೆನಿಸಿತ್ತು. ಜೊತೆಗೆ ಪಾಂಡು, ಕಾಯನನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, ತಂದೆಯಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ತನಕ ಅಂತರ ಕಾಯ್ದೆರೆ ಒಳಿತೆನಿಸಿತ್ತು. ಅವನೇ ಅದನ್ನು ಆಡಿದಾಗ ಅವನ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದ ಗೌರವ ದುಪ್ಪಟ್ಟಾಗಿತ್ತು. ಇಷ್ಟು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವ ದೊರೆತರೆ, ಬದುಕು ಧನ್ಯ ಎನಿಸಿತ್ತು ಕಮಲಿಗೆ.

‘ಕಮಲಿ.. ನಮಗೆ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲೂ ಬೇರೆ ಮಗು ಬೇಡ.. ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಪಾಂಡು ಒಬ್ಬನೇ ಮಗ ಸಾಕು’ ಎಂದಾಗಲಂತೂ ಕಮಲಿಗೆ ಧನ್ಯತೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣುಬಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಅವನ ಕಾಲಿಗೆ ಎರಗಲು ಹೋದಾಗ ಕಾಯ ತಲೆಕೊಡವಿ ನಿರಾಕರಿಸಿದ.

ಕಮಲಿ ರಾತ್ರಿ ಮನೆಯ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿದಳು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಅಡುಗೆಯೇ ಉಳಿದಿತ್ತು. ಅದನ್ನೇ ಉಂಡು ಮುಗಿಸಿದರು. ಆಚೆ ಈಚೆ ದಂಪತಿ ಮಲಗಿದರೆ, ಪಾಂಡು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಬ್ಬರ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಮಲಗಿದ. ಅವನಿಗೂ ತುಂಬಾ ಮಿಷಿಯಾಗಿತ್ತು. ಕಾಯನೂ ಮನಸ್ತೂರ್ವಕ ಈ ಸಂಬಂಧ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವನೂ ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಮಲಗಿದ.

***

ಹೊಸ ಬದುಕಿಗೆ ಕಾಯ ಸಹಜವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡ. ಕಮಲಿಯ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆಕೊಟ್ಟು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ದಾಂಪತ್ಯ ಮುಂಜಾನೆಯ ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿಗೆ ಹೊಸ ಚೈತನ್ಯ ಪಡೆದು ಹರಿವ ಕುಮುದಿನಿಯಂತೆ, ಸಂತಸದ ಹೊನಲಾಗಿ ಹರಿದಿತ್ತು. ಅವರ ಸಹಜೀವನ, ಅಜ್ಜರಕಾಡಿನ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೂ ಮುದ ನೀಡಿತ್ತು.

ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ತಮ್ಮದೇ ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯರಂತೆ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾಯ ಈಗ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ತನ್ನ ದುಡಿಮೆ ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಗಿತ್ತು. ಈಗಂತೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇತ್ತು. ಜಂಪಿಯನ್ನು ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೂ ಅಪಾರ ವಿಶ್ವಾಸ ಇತ್ತು. ಆ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಜಂಪಿಯು ಕೂಡಾ ಎಂದೂ ದ್ರೋಹ ಬಗೆಯಲು ಯತ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವನೇ ಹೋಗಿ ಕಾರಾಗೃಹ ಬಂದು ಫಲಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಬಂದೊಡನೆ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಕಾಯನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಅವನ ಪಾಲು ನೀಡಿದ ಬಳಿಕವೇ ಉಳಿದದ್ದು ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದ. ಕಾಯನ ಸಲಹೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಜಂಪಿಯು ಸಾಕಲು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದ.

ಅದು ಸದ್ದು ಮಾಡುತ್ತ ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತ ಹುಳ ಹುಪ್ಪಟೆಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಅಡ್ಡಾಡುವಾಗ ಪಾಂಡುವಿಗೆ ಬಹಳ ಹಗ್ಗು.

ಶಿವಯ್ಯ ಮತ್ತು ರತ್ನಮ್ಮ ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಒಮ್ಮೆ ಬಿಡುವು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಇವರ ಅನುರೂಪ ದಾಂಪತ್ಯ ಕಂಡು, ಉಳಿದವರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಹೊಗಳಿಕೆ ಆಲಿಸಿ ಹಿಗ್ಗಿದರು. ತಂಗಿಯ ಬದುಕು ನೆಲೆ ಕಂಡ ಸಮಾಧಾನ ರತ್ನಮ್ಮನಿಗೆ ಮೂಡಿತ್ತು. ಅವರು ಆತಿಥ್ಯ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು.

ದಿನಗಳು ಸದ್ದಿಲ್ಲದೇ ಸರಿದವು. ಕಾಯ ಈಗ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ.

ಭೂತಾಯಿಯನ್ನು ನಂಬಿ ತನ್ನನ್ನು ಅವಳಿಗೊಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಆಕೆ ಎಂದೂ ಕೈ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಶಿವಯ್ಯ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಯನೂ ನಂಬಿ ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ. ಅಂತೆಯೇ ಅವನಿಗೆ ಭೂಮಿತಾಯಿ ಒಲಿದಿದ್ದಳು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ ಸೀತಾಫಲದ ಇಳುವರಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಸಮೀಪದ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಹೋಗಿ ಜಂಪಿಯು ವಿಚಾರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದ. ನಿರೀಕ್ಷೆಗೂ ಮೀರಿ ಲಾಭ ಬಂದಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆರಂಭಿಸಿದ ಉಳಿದವರೂ ಇವರನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸತೊಡಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಮಧ್ಯೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಅಸೂಯೆ, ಸಣ್ಣತನ ಇಲ್ಲದೇ ಸೌಹಾರ್ದವಾಗಿ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗಿರುವಾಗಲೇ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಾರಾಗೃಹಿಯನ್ನು ತಾಲೂಕು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಂಗತಿ ಘೋಷಿಸಿದರು.

ಅಧ್ಯಾಯ 12

ಕಾರಾಗೃಹಿಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ತನ್ನ ವ್ಯವಹಾರದ ಸಂಬಂಧ ಹೋಗಿದ್ದ ಜಂಪಿಯು ಈ ಸುದ್ದಿ ಹೊತ್ತು ಬಂದಿದ್ದ. ‘ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಆಫೀಸು ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಪಟಾಕಿ ಹೊಡೆದರು.. ಇನ್ನು ಕಾರಾಗೃಹಿಯ

ಆಸ್ವತ್ತೆ ದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತೆ.. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಸಿಗಬಹುದು. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತೆ. ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಅಂತ ಒಂದು ಸಂಘ ಆಗಿ ಇಲ್ಲೇ ಒಂದು ಕಚೇರಿಯಾದರೆ ಒಳ್ಳೇದು.. ನಮ್ಮ ಊರು ಬೆಳೆಯೋ ಮಿಷಿ ಇರುತ್ತೆ.. ಈ ಬೆಳೆಯುವ ಮಾಯೆಯ ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ, ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧ ಸವಕಲಾಗಿ ಅಪರಿಚಿತತೆಯ ಗೋಡೆ ಏಳದಿದ್ದರೆ ಸಾಕು.. ಸೌಕರ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಸುಖ ಹೆಚ್ಚು. ಸುಖ ಹೆಚ್ಚಾದಷ್ಟೂ ಅಂತರ ಹೆಚ್ಚು. ಅಂತರ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಮನುಷ್ಯ ದ್ವಿಪ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ.. ಈಗಲೇ ನನಗೆ, ಕಾರಾಗೃಹ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ನನ್ನನ್ನ ದೂರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನಿಸಿ ಮನಸ್ಸು ಚುಚ್ಚುತ್ತೆ. ನಾನು ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಇದೇ ಜನರಿಗೆ ನಾನು ಈಗ ಬೇಡ.’ ಜಂಪಣ್ಣನಿಗೆ ಊರು ಹಿರಿದಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸಂಭ್ರಮಿಸಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಅದರ ನಂತರ ಸಂಬಂಧ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಳವಳ ಪಡಬೇಕೋ ತೋಚದಾಯಿತು.

‘ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು ಜಂಪಣ್ಣ.. ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗದು.. ಅದರೆ, ನಾವು ಬದಲಾಗದೇ ಇರೋಣ.. ನಮ್ಮ ಕೈಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಆಗೋದು..’ ಕಾಯ ಸಂತೈಸಿದ.

‘ಅದೂ ಹೌದನ್ನು.. ಇದು ಬರೀ ಘೋಷಣೆಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯದೇ ಒಂದಷ್ಟು ಅನುದಾನ ದೊರೆತರೆ ಮಾತ್ರ ತಾನೇ ಬೆಳೆಯೋದು..?’ ಎಂದ ಜಂಪಿಯು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾದ.

ಕಾಯನ ಸಂಸಾರ ಸುಖವಾಗಿ, ಯಾವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬೇಧವೂ ಇಲ್ಲದೇ ಸಾಗಿತ್ತು. ಕಾಯ ನಿರ್ವಂಚನೆಯಿಂದ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಸಲಹಿದ. ಕಮಲಿ ಕೂಡ ಕಾಯನ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನರಿತು ಅದರಂತೆ ನಡೆದುಕೊಂಡಳು. ಅವರಿಬ್ಬರ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ ಇನ್ನೂ ಸ್ನೇಹವಲಯದಲ್ಲೇ ಇತ್ತೇ ಹೊರತು ಅದರ ಮಿತಿ ದಾಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಹಕ್ಕು ಚಲಾಯಿಸದೇ ಅವಳ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಗೌರವ ಕೊಟ್ಟು ಆದರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಯನ ಬಗ್ಗೆ ಕಮಲಿಗೂ ಗೌರವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಆತ ಪಾಂಡುವನ್ನು ಸಲಹುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿ ಕಾಣುವಾಗ, ಆತನ ನಿಜವಾದ ತಂದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೂ ಅಷ್ಟು ಅಂತಃಕರಣದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯೂ ಅವಳಲ್ಲಿ ಉದಿಸದೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಪಾಂಡುವಿಗೆ ಮುಂಚೆ ದೊರಕಿದ ಪ್ರೀತಿ, ಭದ್ರತೆ ಈಗ ದೊರಕಿತ್ತು. ಅವನಿಗೆ ಕಮಲಿ ಮತ್ತು ಕಾಯನೇ ಪ್ರಪಂಚವಾಗಿತ್ತು. ಸಂಜೆಯಾದೊಡನೆ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಜನರು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಗು, ಹರಟೆ, ಮಿಷಿ ಅವರನ್ನು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಒಂದಾಗಿ ಬಂಧಿಸಿತ್ತು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಂಥ ವಾತಾವರಣ ಇತ್ತು. ಪಾಂಡು ಈಗ ಕುಮುದಿನಿಯಲ್ಲಿ ಈಜು ಕಲಿಯುವುದು ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ಹವ್ಯಾಸವಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಸರಾಗವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದ. ಕೋಳಿಗಳೊಡನೆ ಆಡುವುದು ಅವನ

ಮರೀಚಿಕೆ

ಪ್ರೀತಿಯ ಹಳಿಯಲ್ಲಿ ಎನ್ನನು ನಡೆಸಿ
ಮೋಹದ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಲಿಸಾಗಿ ಸಿಲುಕಿಸಿ
ಆಸೆಯ ತಂಗಾಳಿಯಲಿ ಹಾಯಾಗಿ ತೇಲಿಸಿ
ಮರೀಚಿಕೆಯಾದೆಯ ಪ್ರೇಯಸಿ ನೆರೆನಂಬಿಸಿ
- ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಎಚ್ ಕೆ.